

Nr 20.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med anhållan om riksdagens yttrande angående vissa av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens år 1948 vid dess trettioförsta sammanträde fattade beslut, m. m.

Genom en den 4 mars 1949 dagtecknad proposition, nr 162, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden, anhållit om riksdagens yttrande angående

dels följande, av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens år 1948 vid dess trettioförsta sammanträde fattade beslut, nämligen

1) konvention (nr 87) angående föreningsfrihet och skydd för organisationsrätten,

2) konvention (nr 88) angående den offentliga arbetsförmedlingens organisation,

3) rekommendation (nr 83) angående den offentliga arbetsförmedlingens organisation,

4) konvention (nr 89) angående kvinnors nattarbete inom industrien (reviderad 1948),

5) konvention (nr 90) angående minderårigas nattarbete inom industrien (reviderad 1948),

6) akt angående ändring i den vid konventionen angående internationell arbetslagstiftning (utanför moderlandet belägna områden), 1947, fogade förteckningen,

dels ock en vid organisationens allmänna konferens år 1947 vid dess trettionde sammanträde antagen konvention (nr 81) angående arbetsinspektion inom industri och handel.

Texterna till konventionerna, rekommendationen och akten ha fogats såsom bilagor (Bil. A—F, H) vid propositionen (s. 41—70), vartill utskottet får hänvisa. Beträffande konventionernas, rekommendationens och aktens behandling får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

I propositionen förordas svensk ratificering av *dels* de av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens år 1948 antagna konventionerna (nr 87) angående föreningsfrihet och skydd för organisationsrätten samt (nr 88) angående den offentliga arbetsförmedlingens organisation, *dels ock*

den av organisationens allmänna konferens år 1947 antagna konventionen (nr 81) angående arbetsinspektion inom industri och handel.

Internationella arbetskonferensens trettioförsta sammanträde hölls i San Francisco under tiden den 17 juni—den 10 juli 1948. I sammanträdet deltog representanter för 51 medlemsstater, av vilka 38 sändt fullständiga delegationer, d. v. s. två regeringsombud samt ett ombud från vardera av arbetar- och arbetsgivarsidorna. Sverige deltog i sammanträdet med en fullständig delegation.

Dagordningen för detta konferenssammanträde — för vars förhandlingar och beslut en fullständig redogörelse kommer att lämnas av delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet i dess publikationsserie »Internationella arbetsorganisationen» — omfattade följande överläggningsämnen:

- I. Generaldirektörens för Internationella arbetsbyrån årsrapport.
- II. Finansiella och budgetära frågor.
- III. Medlemsstaternas årsrapporter angående tillämpningen av konventioner i enlighet med artikel 22 av Internationella arbetsorganisationens stadga.
- IV. Arbetsförmedlingens organisation (andra behandling) samt revision av 1933 års konvention angående avgiftskrävande arbetsförmedlingsbyråer.
- V. Yrkesvägledning (första behandling).
- VI. Löneproblem:
  - a) Allmän rapport (förberedande diskussion);
  - b) Klausuler rörande skäliga löner i kontrakt, där offentlig myndighet är part (första behandling);
  - c) Rättsskydd för löner (första behandling).
- VII. Föreningsfrihet och skydd för organisationsrätten (andra behandling).
- VIII. Tillämpning av principerna för förenings- och förhandlingsrätten, kollektivavtal, medling och skiljedom ävensom samverkan mellan offentliga myndigheter samt arbetsgivar- och arbetarorganisationer (första behandling).
- IX. Partiell revision av 1919 års konvention angående kvinnors nattarbete och av 1934 års reviderade konvention i samma ämne.
- X. Partiell revision av 1919 års konvention angående barns och minderårigas nattarbete inom industrien.
- XI. Utbyte av de i förteckningen till 1947 års konvention angående internationell arbetslagstiftning (utanför moderlandet belägna områden) intagna bestämmelserna i *dels* 1934 års reviderade konvention angående kvinnors nattarbete, *dels ock* 1919 års konvention angående barns och minderårigas nattarbete inom industrien mot motsvarande bestämmelser i de reviderade konventionerna i samma ämne.
- XII. Privilegier och immuniteter för Internationella arbetsorganisationen.

De av konferensen fattade beslut, vilka äro av beskaffenhet att i enlighet med artikel 19 i Internationella arbetsorganisationens stadga skola underställas riksdagen, hänföra sig till punkterna IV, VII och IX—XI på dagordningen och utgöras av ovannämnda fyra konventioner, nr 87—90, rekommendationen nr 83 samt akten.

Internationella arbetskonferensens trettionde sammanträde hölls i Genève under tiden 19 juni—11 juli 1947. Därvid antogs bl. a. konventionen (nr 81) angående arbetsinspektion inom industri och handel. Frågan om ratifikation av denna konvention underställdes 1948 års riksdag genom proposition nr 189. Riksdagen anslöt sig därvid, på hemställen av andra lagutskottet i dess utlåtande nr 19, till föredragande departementschefens förslag, att med ratificering av konventionen från svensk sida skulle anstå, till dess riksdagen tagit slutlig ställning till förslaget till ny arbetarskyddslag. Angående denna konventions huvudinnehåll och förberedande behandling får utskottet hänvisa jämväl till ovannämnda proposition nr 189 till 1948 års riksdag.

Delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet har avgivit utlåtande över konventionerna, rekommendationen och akten. Beträffande konventionerna och rekommendationen har delegationen i sin tur inhämtat yttranden från socialstyrelsen, Svenska arbetsgivareföreningen, Landsorganisationen i Sverige och Tjänstemännens centralorganisation samt såvitt angår konventionen nr 88 och rekommendationen nr 83 jämväl från arbetsmarknadsstyrelsen, såvitt angår konventionerna nr 89 och 90 jämväl från arbetarskyddsstyrelsen och såvitt angår konventionen nr 81 jämväl från riksförsäkringsanstalten. I fråga om innehållet i utlåtandena och yttrandena får utskottet hänvisa till ovan omförmälda propositioner.

Beträffande *konventionen (nr 87) angående föreningsfrihet och skydd för organisationsrätten* har föredragande departementschefen, statsrådet Möller, i nu ifrågavarande proposition anført:

»Den här föreliggande konventionen innehåller vissa allmänna principer rörande den fackliga organisationsfriheten. Dessa principer äro, såsom landsorganisationen påpekat, sedan länge erkända i vårt land. Det är med hänsyn härtill själfvallet önskvärdt att en ratifikation från svensk sida sker. Delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet har emellertid i likhet med socialstyrelsen funnit det tveksamt, huruvida artikel 2 av konventionen står i god överensstämmelse med 3 § 5 stycket lagen om förenings- och förhandlingsrätt och med hänsyn härtill ansett det välbetänt att med ratificering av konventionen finge anstå till dess klarhet vunnits beträffande utformningen av den internationella reglering angående tillämpningen av principerna för förenings- och förhandlingsrätten, som avses skola slutligt behandlas vid årets arbetskonferens.

I nyssnämnda artikel stadgas att arbetare och arbetsgivare skola, utan någon som helst åtskillnad, äga rätt att utan därtill i förväg erhållet medgivande bilda organisationer efter sitt fria skön ävensom att utan andra förbehåll än dem vederbörande organisations stadgar uppställa, ansluta sig till sådana organisationer. Lagen om förenings- och förhandlingsrätt innehåller i 3 § — utöver en definition av begreppet föreningsrätt — bl. a. ett angivande av de omständigheter, under vilka kränkning av föreningsrätten föreligger. Sådan kränkning föreligger, heter det i paragrafens tredje stycke, om å arbetsgivar- eller arbetstagsarsidan åtgärd vidtages mot någon å andra sidan för att förmå honom att icke inträda i eller utträda ur förening. I paragrafens femte stycke säges vidare, att vad i paragrafen stadgas skall icke utgöra hinder för intagande av föreskrift i avtal, att arbetsledare ej må vara medlem i förening, som avser tillvaratagande av honom underställd personals intressen gentemot arbetsgivaren (s. k. förmansklausul).

Delegationens tveksamhet i denna fråga kan jag icke dela. Förevarande konvention avser uppenbarligen främst att skapa en laglig grund och undanröja hinder för utvecklandet av det organisationsväsende, som anses vara en nödvändig förutsättning för att höja arbetarnas levnadsstandard. Konventionens artikel 2 torde icke innebära annat än att från statens sida några hinder icke få läggas för den fria organisationsrätten. Frågan i vad mån organisationerna på arbetsmarknaden faktiskt kunna inverka på den fria organisationsrätten — exempelvis genom avtal om förmansklausul eller genom avtal, innefattande bestämmelser om skyldighet för arbetstagare att tillhöra viss fackförening — beröres sålunda enligt min mening icke av ifrågavarande artikel, utan kommer detta spörsmål att regleras i en eventuell framtida internationell överenskommelse angående tillämpning av organisationsrättens principer. Vid sådant förhållande och då ej heller i övrigt några hinder för ratifikation från svensk sida av här förevarande konvention torde föreligga, vill jag tillstyrka en sådan ratifikation.»

I fråga om *konventionen (nr 88) angående den offentliga arbetsförmedlingens organisation och rekommendationen (nr 83)* i samma ämne har *departementschefen* anfört:

»Vad först angår *konvention (nr 88) angående den offentliga arbetsförmedlingens organisation* ha i fråga om möjligheterna för svensk ratifikation av densamma vissa detaljerinringar framförts av socialstyrelsen och arbetsmarknadsstyrelsen. Av dessa erinringar synas de som gälla anordningarna för tryggande av samverkan med representanter för arbetsgivare och arbetare vara de viktigaste. Det torde vara obestridligt att strängt formellt vissa skiljaktigheter föreligga mellan gällande svenska system och de föreskrifter rörande partsrepresentation, som meddelats i konventionens artikel 4 och som innebära, att samverkan med arbetsmarknadens parter skall tryggas genom rådgivande paritetiskt sammansatta nämnder. Enligt i Sverige gällande ordning äro arbetsgivarnas och arbetstagarnas representanter icke ledamöter av en rådgivande nämnd utan av det beslutande organet

(arbetsmarknadsstyrelsen respektive länsarbetsnämnd); dessutom är arbetsmarknadsparternas representation icke strängt paritetisk, i det att plats jämväl beretts åt representanter för bl. a. jordbruksnäringen och tjänstemannaorganisationer. Av det sagda torde emellertid framgå att skiljaktigheterna mellan den i Sverige tillämpade ordningen och den i konventionen föreskrivna väsentligen bestå däri, att man i Sverige gått längre i sin strävan att tillförsäkra arbetsmarknadens parter inflytande på den offentliga arbetsförmedlingen. Jag anser följaktligen icke, att dessa skiljaktigheter äro av beskaffenhet att böra förhindra ratifikation från svensk sida av förevarande konvention och vill sålunda tillstyrka, att ratifikation kommer till stånd.

I fråga om *rekommendationen (nr 83) angående den offentliga arbetsförmedlingens organisation* ansluter jag mig till vad delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet anfört och vill sålunda förorda, att rekommendationens föreskrifter beaktas vid statsmakternas prövning av den offentliga arbetsförmedlingens fortsatta utveckling.»

Beträffande *konventionen (nr 89) angående kvinnors nattarbete inom industrien (reviderad 1948)* och *konventionen (nr 90) angående minderårigas nattarbete inom industrien (reviderad 1948)* har *departementschefen* anfört:

»På sätt framgår av det yttrande, som i ärendet avgivits av delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet, och vad som förekommit vid delegationens behandling av ärendet föreligga vissa skiljaktigheter mellan *konventionen (nr 89) angående kvinnors nattarbete inom industrien (reviderad 1948)* och den nya svenska arbetarskyddslagen. Jag tänker härvidlag icke så mycket på det förhållandet att — enligt 3 § arbetarskyddslagen — från lagens tillämpning undantagits hemarbete medan konventionen icke uttryckligen upptager något motsvarande undantag. Sannolikheten synes mig bjuda att, när i konventionen talas om arbete i eller inom ett företag, därmed ej avses hemarbete. Skiljaktigheten på denna punkt torde därför vara av formell natur.

Av mera väsentlig betydelse äro däremot bestämmelserna i konventionens artikel 3. Enligt nämnda artikel gäller nattarbetsförbudet för kvinnor allt arbete i industriella företag medan den svenska lagen (36 §) endast avser hantverks- och industriellt arbete. Konventionen anknyter således till företagets karaktär under det att vår lagstiftning låter själva arbets natur bli avgörande. Till skillnad från arbetarskyddslagen innebär konventionen sålunda att inom ett industriellt företag även annat än industriellt arbete, t. ex. städning, vakt- och kontorsarbete omfattas av förbudet. I artikel 3 göres vidare undantag från nattarbetsförbudet i fråga om sådana industriföretag, där endast medlemmar av samma familj sysselsättas, d. v. s. rena familjeföretag. Enligt den svenska lagen (3 §) undantagas i detta hänseende från nattarbetsförbudet för kvinnor även familjemedlemmar i andra industriföretag än rena familjeföretag.

Vad särskilt angår frågan huruvida företagens eller arbetets industriella karaktär bör vara avgörande för nattarbetsförbudets omfattning har detta spörsmål tidigare vid flera tillfällen varit föremål för uppmärksamhet. Ursprungligen intog den svenska lagstiftningen i detta hänseende samma ståndpunkt som nu ifrågavarande konvention, men en övergång till det nuvarande systemet skedde år 1931. Den ändring som då skedde var fullt avsiktlig; och vid senare prövningar av detta spörsmål har man ansett sig sakna anledning att vidtaga någon utvidgning av förbudet. Utredningen i detta ärende synes mig ej heller lämna stöd för att någon ändring i arbetarskyddslagen i detta hänseende nu bör vidtagas. Med hänsyn härtill och då denna skiljaktighet torde vara av sådan art att den utgör hinder för en svensk ratifikation av konventionen, anser jag att med ratifikation från Sveriges sida av konventionen tills vidare bör anstå.

Även om sålunda en svensk ratifikation av konventionen för närvarande ej synes vara möjlig, torde likväl böra undersökas, huruvida icke i andra avseenden en anpassning av 1949 års arbetarskyddslag bör ske i förhållande till konventionen. Jag syftar härvid främst på frågan om nattvilans förläggning. Enligt 36 § första stycket arbetarskyddslagen skall kvinna, som användes till hantverks- och industriellt arbete, beredas ledighet för nattvila minst 11 timmar varje dygn. I ledigheten skall tiden klockan 22—5 ingå. Den nya lagens bestämmelser i detta hänseende äro av i stort sett samma innehåll som motsvarande stadganden i hittills gällande lagstiftning. Och denna är i sin tur föranledd av 1906 års Bernkonvention i ämnet, vilken tillträtts av Sverige år 1910.

Enligt artikel 2 i nu ifrågavarande konvention skall nattvilan omfatta minst 11 på varandra följande timmar, vari enligt vederbörande myndighets bestämmande skall ingå en tidsperiod av minst 7 på varandra följande timmar mellan klockan 22 och 7. Konventionen lämnar således genom sin rörliga viloperiod viss möjlighet att anpassa nattvilans förläggning efter skilda behov. Vid riksdagens behandling av den nya arbetarskyddslagen uttalades önskemålet — andra lagutskottets utlåtande nr 62, s. 53 — att Kungl. Maj:t i samband med att frågan om ratifikation av konventionen underställdes riksdagen upptog här ifrågavarande spörsmål till förnyad prövning. Även i detta ärende har påyrkats ändring av arbetarskyddslagen i riktning mot konventionen. Därvid har framhållits, att en förläggning av den skyddade perioden till annan tid än den i lagen föreskrivna tiden klockan 22—5 i många fall skulle innebära vissa fördelar för de kvinnliga arbetstagarna.

För att en sådan jämkning skall kunna genomföras erfordras emellertid uppsägning av Bernkonventionen. Uppsägning skall ske skriftligen hos schweiziska förbundsrådet. Uppsägningstiden är ett år. Det är min avsikt att hos Kungl. Maj:t hemställa, att sådan uppsägning snarast måtte äga rum. Under mellantiden har jag för avsikt att till vidare prövning upptaga frågan om de jämkningar i arbetarskyddslagen i fråga om nattarbetsförbudet för kvinnor, som må vara påkallade, samt att efter sedvanlig remissbehandling underställa riksdagen det förslag i ämnet, vartill utredningen kan föranleda,

å sådan tid, att en eventuell lagändring kan genomföras i omedelbar anslutning till att uppsägningen av Bernkonventionen trätt i kraft.

Beträffande härefter *konventionen (nr 90) angående minderårigas nattarbete inom industrien (reviderad 1948)* företer även denna konvention vissa skiljaktigheter från arbetarskyddslagen. Sålunda äro undantagen från nattarbetsförbudet för minderåriga anställda i familjeföretag (artikel 1 mom. 3) snävare än enligt arbetarskyddslagen. Vidare skall enligt konventionen (artikel 2 mom. 1) med uttrycket natt förstås en tidrymd av tolv på varandra följande timmar, medan arbetarskyddslagen (33 §) föreskriver en nattvila för minderåriga av elva timmar varje dygn. Enligt samma artikel (mom. 3) skall den skyddade perioden omfatta sju timmar mellan klockan 22—7 för minderåriga över 16 år, under det att i arbetarskyddslagen nämnda period är fastställd till klockan 22—5. Den svenska lagen innehåller inga bestämmelser om sådan rätt för myndighet att föreskriva skilda perioder för nattarbetsförbudet som återfinnes i konventionen. Dock må erinras om dispensbestämmelsen i 33 § c), vari stadgas, att när särskilda skäl föranleda därtill, arbetarskyddsstyrelsen må medgiva att yngling, som fyllt 16 år och enligt läkarintyg äger god hälsa och kroppsutveckling, användes till arbete utan att stadgandet om nattarbetsförbudet iakttages. Enligt denna regel föreligger en möjlighet att medgiva ändring i fråga om nattvilans såväl längd som förläggning, medan konventionen icke synes medgiva inskränkning i nattvilans längd och sålunda är strängare än lagen. Konventionen medgiver vidare (artikel 3 mom. 2 och 3) vissa dispenser från nattarbetsförbudet. Närmast motsvarande bestämmelser innehållas i nyss återgivna lagrum i arbetarskyddslagen. Medan konventionens dispensmöjligheter avse lärlings- eller yrkesutbildning inom sådana industrier eller yrken, där arbetet måste bedrivas kontinuerligt, är emellertid dispensrätten enligt nämnda lagrum icke på detta sätt begränsad. Slutligen innehåller icke den svenska lagen bestämmelse om 13 timmars viloperiod mellan två arbetsskiften vilket förutsattes i konventionen.

Av det anförda framgår, att skiljaktigheterna mellan den svenska lagstiftningen och konventionen äro sådana att de för vårt vidkommande hindra en ratifikation. Vad i ärendet förekommit ger mig icke anledning att förorda sådana ändringar i den svenska arbetarskyddslagen att konventionen för Sveriges del kan ratificeras. Enär emellertid bestämmelserna om minderårigs ledighet för nattvila i viss mån sammanhånga med motsvarande bestämmelser beträffande kvinnliga arbetstagare och då riksdagen vid sin behandling av arbetarskyddslagen jämväl beträffande minderåriga uttalat sig för en viss rörlighet i fråga om den förbjudna periodens förläggning, har jag för avsikt att i samband med behandlingen av frågan om de kvinnliga arbetstagarnas nattarbete även överväga en ändring beträffande bestämmelserna angående nattarbete för minderåriga över 16 år.»

I fråga om *konventionen (nr 81) angående arbetsinspektion inom handel och industri* anförde *departementschefen* i propositionen nr 189 till 1948 års riksdag:

»I likhet med delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet finner jag konventionens allmänna riktlinjer i det hela stå i god överensstämmelse med den svenska arbetarskyddslagstiftningen.

Emellertid föreligga vissa skiljaktigheter mellan konventionens bestämmelser å ena sidan och innehållet i gällande lag respektive det av arbetarskyddskommittén avgivna förslaget till arbetarskyddslag. Jag åsyftar härvid följande bestämmelser i artikel 12 av konventionen, nämligen *dels* moment 1 a), vari föreskrives att arbetsinspektör skall äga att fritt och utan föregående anmälan vid varje tid av dygnet erhålla tillträde till varje företag eller arbetsställe som är underkastat inspektion, *dels* moment 1 b), vari stadgas att arbetsinspektör skall äga att under dagen erhålla tillträde till varje lokal, som arbetsinspektören har skälig anledning antaga vara underkastad inspektion, *dels* ock moment 2, vari bestämmes att arbetsinspektör har att, då inspektion verkställs, underrätta arbetsgivaren eller dennes ställföreträdare om besöket, såvida inspektören icke finner, att dylik anmälan skulle vara till förfång vid tjänstens utövande.

Vad förstnämnda föreskrift angår medgiver gällande arbetarskyddslag 29 § andra stycket arbetsgivaren rätt att för bevarande av yrkeshemlighet från inspektion undantaga viss del av arbetsställe. I arbetarskyddskommitténs förslag 50 § tredje stycket återfinnes en motsvarande bestämmelse.

I fråga om tillsynsorganens rätt att erhålla tillträde till arbetsställe stadgas i 29 § första stycket gällande arbetarskyddslag, att tillsynsorganen skola äga sådan rätt, närhelst de så påfordra, efter det vederbörande arbetsgivare eller hans ställföreträdare å arbetsstället underrättats om deras närvaro. I 50 § första stycket lagförslaget återfinnes en bestämmelse av motsvarande innebörd.

I ett förut denna dag till lagrådet remitterat förslag till arbetarskyddslag har jag framhållit, att ovannämnda föreskrifter i konventionen torde hindra en eljest möjlig ratificering av densamma. Emellertid har jag i detta sammanhang uttalat i huvudsak följande. Då det vore synnerligen önskvärt att vårt land i största möjliga utsträckning skänkte sitt stöd åt det internationella samarbetet på arbetarskyddets område ansåge jag det böra övervägas om icke dessa hinder mot en ratifikation kunde undanröjas. Kommittén hade uttalat att den för bevarande av yrkeshemlighet gällande inskränkningen i inspektionsrätten icke torde ha någon större praktisk betydelse. För min del ansåge jag att detta stadgande med hänsyn till de allvarliga påföljder, vilka drabbade yrkesinspektör som röjde yrkeshemlighet, utan risk kunde slopas. Vad anginge föreskriften i kommittéförslaget att arbetsgivare eller dennes ställföreträdare ovillkorligen skulle underrättas om inspektörens närvaro syntes denna bestämmelse utan olägenhet kunna utgå ur lagen och ersättas med en i överensstämmelse med konventionen avfattad instruktionsföreskrift av innehåll att inspektören skulle underrätta arbetsgivaren eller dennes representant om sin närvaro, såvida icke inspektören ansåge, att dylik anmälan skulle vara till förfång för tjänstens utövande.

Att såsom svenska arbetsgivareföreningen ifrågasatt begränsa rätten för tillsynsorgan att erhålla tillträde till arbetsställe till att avse ordinarie arbetstid borde uppenbarligen icke ifrågakomma. I instruktionen för yrkesinspektionen torde emellertid liksom f. n. böra föreskrivas att inspektion icke finge företagas nattetid, där ej skäl funnes antaga att arbetet då påginge.

Därest de av mig sålunda förordade ändringarna i arbetarskyddskommitténs förslag godtagas av riksdagen, torde intet hinder möta för en ratifikation från svensk sida av ifrågavarande konvention. Då en revision av arbe-

tarskyddslagen är aktuell, finner jag icke anledning föreligga att på detta stadium föreslå de ändringar i gällande lagstiftning som skulle vara erforderliga för en ratificering av konventionen. Jag anser mig därför böra föreslå, att med ratificering från svensk sida får anstå, till dess riksdagen tagit slutlig ställning till förenämnda förslag till arbetarskyddslag.

Genom beslut vid 1948 års riksdag (riksdagens skrivelse nr 328/1948) har en central myndighet för arbetarskyddsfrågor, arbetarskyddsstyrelsen, inrättats den 1 januari 1949. Enligt den för styrelsen den 17 december 1948 utfärdade instruktionen är styrelsen chefsmyndighet för yrkesinspektionen.

I nu förevarande proposition har departementschefen anfört:

»Sedan riksdagen numera (skrivelse nr 484/1948) godtagit de ändringar i arbetarskyddskommitténs förslag till lag om arbetarskydd, som jag berört i det föregående och lag i ämnet utfärdats, föreligga icke några skiljaktigheter i sak mellan konventionens artikel 12 mom. 1 a) och b) och den nya arbetarskyddslagens 50 § första stycket. Vad vidare angår tillsynsorganens skyldighet att underrätta arbetsgivaren om inspektionsbesök, har — i motsats till vad fallet är i gällande arbetarskyddslag — någon bestämmelse motsvarande den som innehålles i konventionens artikel 12 mom. 2 icke införts i den nya lagen. Däremot kommer på sätt jag förut angivit en föreskrift av detta innehåll att intagas i den instruktion för yrkesinspektionen, som för närvarande är under utarbetande. Vid sådant förhållande och då i övrigt hinder för ratifikation ej synes föreligga, tillstyrker jag, att konventionen för Sveriges del nu ratificeras.»

Beträffande akten angående ändring i den vid konventionen angående internationell arbetslagstiftning (utanför moderlandet belägna områden), 1947, fogade förteckningen må följande nämnas.

Vid 1947 års allmänna arbetskonferens antogs bl. a. en konvention (nr 83) angående tillämpning av internationell arbetslagstiftning på områden, belägna utanför moderlandet (jfr bil. E till proposition nr 189/1948). Enligt denna konvention skulle varje medlemsstat, som ratificerade konventionen, angiva i vilken utsträckning medlemmen åtog sig att tillämpa de internationella arbetskonventioner, som funnes upptagna i en vid konventionen fogad förteckning. Bland konventionerna i förteckningen återfinnas bl. a. i förevarande proposition nämnda, 1919 års konvention angående barns nattarbete inom industrien och 1934 års reviderade konvention angående kvinnors nattarbete. Avsikten med akten är, att dessa båda konventioners bestämmelser skola ersättas med de nu antagna reviderade bestämmelserna.

Delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet anser, att, då akten i likhet med konventionen nr 83 icke äger tillämpning på svenska förhållanden, i akten intagna bestämmelser icke påkalla något delegationens yttrande.

Departementschefen har i propositionen anslutit sig till vad delegationen anfört och sålunda ansett ifrågavarande akt icke påkalla någon åtgärd från svensk sida.

Utskottet. Utskottet ansluter sig till vad föredragande departementschefen yttrat beträffande förevarande, av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens fattade beslut.

Utskottet hemställer,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t som sin mening giva till känna vad utskottet anfört.

Stockholm den 28 april 1949.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Norman, Sten, Hermansson*, Nils Elowsson, Uhlén, Carl Eric Ericsson, fru Svenson* och herr Sunne*;

från andra kammaren: herrar Hellbacken, Jacobsson i Igelsbo, Ryberg*, Holm, Hagård, Andersson i Alfredshem, fröken Höjer* och herr Jönsson i Lund.

---

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.